Moral Beauty as Daily Epiphany of the Divine. An Approach on Ion Luca's Essay, *Viaţa integrală*

Delia COBUŞTEANU

Ion Luca considera la moral racional (científica) totalmente compatible con la moral teológica, salvo que la última ofrece un modelo ejemplar a los cristianos, es decir: Jesucristo; Él no es un modelo exterior sino un modelo integrado en la conciencia del cristiano.

Keywords: Ion Luca, moral beauty, epiphany

The way in which Romanians perceived beauty could be explained very easily given the fact that true art searches for perfection, being nothing else than one of the divinity's attributes. Thus, physical perfection harmonised with moral perfection stands for the perfect expression of beauty. This very same perpetual epiphany of beauty was, perhaps, for Romanians, a daily reality.

For Ion Luca, approaching this theme, even though only within the ambit of a conference, could not take by surprise those who are aware of his literary activity and his preoccupations.

Luca commences from the premises that any religious activity represents also a rational act, and that the essence of religion is not based only on affectivity, but it comprises also a rational, constitutive dimension. Any religious act comprises within itself, implicitly, a judgment on the existence which stipulates that God exists. Man has, therefore, a clear consciousness of God's existence and this consciousness has (and demands) a truth claim. Consequently any religious act has also a logical structure – rational, immanent, and this immanent reason of religious activity could be investigated also under a scientific and philosophical aspect: "Nu putem vorbi de un spirit exclusiv raţional ştiinţific, sau exclusiv mistic, de pildă. Cel raţional, ştiinţific îl vom găsi neîndoios colorat de misticism, iar cel mistic de raţionalism"[1].

Ion Luca draws, not on purpose though, a clear cut distinction inside religion, a distinct one that commences from the very definition of the concepts: if theology is a system of deductive coherence, mystics is an inductive system, if theology is logic-rational, mystics is ecstatic, belonging to illumination, if the theologian seeks to know God, the mystic seeks the communion with God. The difference between theology and mystics could be better understood if we were to refer to a general semiotics or linguistics, then theology would be a *code* while mystics would be *communion*.

[1] Ion Luca, *Viaţa integrală*, Cartea Românească, S.A., Bucureşti, 1924, p. 3.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)

In between the mystical experience of faith and reason there is not an opposition or an irreconcilable contradiction, they intertwine themselves and interact reciprocally. Reason not only it does not annihilate the faith but it also presumes assiduously the mystical and ascetical experience of the latter, as well as practicing the virtues that arise from it.

"Cine nu ştie că generalizarea în logică, legea în ştiinţă, prin faptul că afirmă nelimitat, şi una şi alta, în timp şi în spaţiu, deci incontrolabil, poartă pecetea mistică a credinţei? Şi cine nu ştie că atitudinile mistice sunt întotdeauna justificate, deci aşezate pe un suport raţional?"[2]

In this thesis there is also a polemical note directed towards the theories that place at the foundation of religion exclusively the irrational and the sentiment. These theories break the human being into two halves: the heart that would be the source of the religious activities, the sentiment; and the mind, the intellect, the headquarters of the abstract and cold reason. This trend is schizophrenic and threatens life as a whole, the unity of the human being.

"Viaţa sufletească multiplă ca manifestări, ca esenţă este unică. Nenumărate pot fi activităţile aceluiaşi om. Activitate familială, literară, artistică, religioasă, cetăţenească… Ele sunt diferenţiate ca înfăţişare. Izvorul lor, însă, este unic şi unitar: sufletul nostru. Viaţa noastră internă nu se împarte. Nu sunt mai multe persoane în noi (…) e aceeaşi fire internă care îndrumă activitatea noastră în direcţii deosebite. În unitatea spiritului se plămădeşte variaţia de directive, pe care ni le cere viaţa în labirintul situaţiilor ei, în care trebuie să avem o atitudine"[3].

Religion comprises the whole human being: intellect, sensibility, abstract, judgment, corporality, all within an equilibrated vision. In descending these ideas it could be labelled as erroneous: the intellectualism, the sentimentalism, the voluntarism, them being true only if they are balanced and placed under a closed correlation.

Man through religion does not only feel but also understands, thus one can talk about not only of a religious feeling but also of a religious thought. This takes place because the human existence is determined by his coordinates, by a mundane existence, in time and space, and thus man, in general, does not have a direct spiritual intuition of God. Our knowledge faculties are dependent of our sensorial organs and these, in turns, are in a direct link with the physical reality of things and not in direct contact with the metaphysical bases of physical reality.

"Orice moment sufletesc am privi, fie intelectual, fie sentimental, fie voliţional, trebuie să-l socotim exprimând viaţa sufletească integrală. Clipele psihologice reprezintă completul vieţii sufleteşti, în ele pulsând întreg sufletul, cu cele mai nebănuite ascunzişuri ale lui. Lumea spiritului e lumea indivizibilului, aşa precum e a imponderabilului"[4].

[2] *Ibidem*, p. 3.
[3] *Ibidem*, p. 7.
[4] *Ibidem*, p. 8.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)

In religion, a reflection upon God, unlike in science and philosophy, leads to the initiation of a personal relation with God. Thus getting to know God is an aided thing and not a direct one, it goes through knowing the (spiritually sensible) world; we do not have God's direct intuition but we do contemplate Him in the world and man's mirror of their limited existence. The natural knowing of God starts through getting to know the world and goes beyond it, but also through it, towards the knowing of God, as the world is not perceived as an absolute and final reality, but only as a reflex of it. The rational and philosophical knowing of God is, in its essence, a way that leads from knowing the world towards knowing God. It is, as a way of knowing it, within the power of the natural man, deed confirmed by the Apostle Paul in *Epistolă către corinteni* (*în enigmă)*[5].

Ion Luca insists upon the two correlative realities, person and community, that assume each other, and are not mutually exclusive. As members of the smallest community, the family, have something that belongs only to them, certain particularities and attributes, in the same manner members of larger communities, such as nation, have certain features specific to that nation, something that bestows them that identity.

"Viaţa socială are sufletul ei, dominat de aceleaşi legi psihologice ca şi sufletul individului. Există un spirit al societăţii, un spirit naţional.

Acest suflet prezintă diversităţi de manifestare ca şi sufletul individual, şi tot ca acesta, în bogata diversitate, respiră unitatea izvorului, unitatea vieţii sufleteşti a grupului social, din care se naşte"[6].

Though the Christian's true spiritual community is the Church and its role is not, as someone strangely might think: "de a face din noi cinstitori ai sfinţilor, ai faptelor lor sau a lucrurilor sfinte. Nu acesta este scopul Bisericii. Ci scopul ei este de a face din noi sfinţi.

Ciudăţenia concepţiei multora despre Biserică este că transformă în scop al Bisericii ceea ce nu este decât un mijloc, dar absolut un mijloc numai la îndemâna sufletului care caută să-şi desfăşoare activitatea spre a realiza o viaţă sfântă după concepţia Evangheliei lui Hristos"[7].

The Christian fulfils his vocation within the Church, in communion with all the baptized members, where he receives the grace through the Holy Sacraments, which sustain him and strengthen him throughout life and teach him the example of holiness, guides him throughout the virtues' practice but, being into a close interdependence *directivele particulare* with *directivele generale,* with *directivele sociale, naţionale*[8], comes out that it cannot ignore *the society's need of directives*:

"În larga societate, fiecare gen de activitate îşi are specialistul ei. Acesta, ocupându-se mai mult într-o direcţie, s-a ajuns astăzi la situaţia că, fiecare în

[5] *** *Biblia*. Bucureşti: Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, 1 Cor. 13, 12.

[6] Ion Luca, *Viaţa integrală,* Cartea Românească, S.A., Bucureşti, 1924, p. 4.

[7] *Ibidem*, p. 9.

[8] *Ibidem*, p. 9.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)

specialitatea sa, neglijează sau socoteşte inutile celelalte specialităţi, deşi toate s-au născut din nevoia vieţii de a se organiza, şi sunt, prin aceasta, deopotrivă de necesare vieţii. De aceea vom întâlni literatură fără morală, morală fără religie, religie fără artă, artă fără patrie, drept fără morală, ştiinţă fără religie şi aşa, la infinit. (…) Independenţa e semnul că dirijăm viaţa noastră cu îndrumări născute de frânturi ale vieţii, şi interesul este ca viaţa să se conducă de ceea ce ţâşneşte ca expresie a dictării completului vieţii noastre sufleteşti"[9].

Ion Luca introduces an argument of an ethnological and anthropological nature in order to sustain his theory that nations lead their lives according to rules arising from their whole spiritual life's contribution and, in order to sustain his point he gives as an example: *a nation, the most vigorously, the strongest one in the world: the English nation.*"Se ştie că instituţiile care întreţin viaţa acestui popor şi care l-au pus în fruntea civilizaţiei, s-au născut şi s-au păstrat într-un chip, cu care noi, românii, de mult ne-am dezobişnuit a-l vedea la instituţiile noastre. Ele nasc odată cu dezvoltarea crescândă a vieţii sociale ţintind să mâne această dezvoltare mai departe. Şi de la sine, fără decrete sau legi, nasc ca reguli, ca obiceiuri, pe care un bun simţ vital popular, o intuiţie justă a realităţii le impune ca norme sociale".

Dreptul englez aproape în întregimea lui este cutumiar. Cea mai vânjoasă naţiune din lume se conduce după obiceiuri! Să precizăm exemplul: la o naţiune, ca şi la un organism, vitalitatea ei depinde de vitalitatea celulelor componente. Celula organismului de Stat, de care depinde vitalitatea Statului însuşi, la noi este comuna, la englezi este parohia. "Parohia engleză, după cum ne face să presupunem însăşi denumirea, este o instituţie, în acelaşi timp, religioasă şi politică. La noi comuna are rol politic – administrativ, la englezi îmbracă şi un caracter religios. (…) La englezi, o chestiune religioasă nu e o simplă chestiune religioasă. E în acelaşi timp o problemă morală, socială, culturală, politică, naţională"[10].

Significant for the 20th century's values is the creed that any science which considers itself as an objective system for reflecting reality, as science and technique do or history and art, to the extent that scientific and technique activities are claimed, refuses to place itself under the moral judgment. In these fields, as in others, the creator's freedom is almost total. He does not have a moral implication; moreover, even the most basic scientific accuracy denies him it. Scientists, historians and artists cannot be involved into a dialectic of values without running the risk of losing and denying their own condition. For them, each dichotomy such as good-bad, beautiful-ugly, just-unjust, represents the very same obstacle in the way of accomplishing the thing in itself, it being the only thing that matters. Science, as long as it tends to stay as science, does not deal with judgments of a moral quality, these being the privilege of a secondary judgement, subsequent to the deed's delimitation. Within science the only important verb is *to be*. One cannot be good or bad before being, existing. From science's perspective, morals, aesthetics, art's theory, the theory of literature, pedagogy, didactics and all that

[9] *Ibidem*, p. 10.
[10] *Ibidem*, p. 10.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)

presumes a minimum theory of values, cannot be but secondary subjects, thus we count here theology too, which cannot either exist before *He Who is*. "Separaţia activităţilor în organizarea societăţii pare a fi devenit crezul nostru al tuturora. Ne place a crede că fiecare în ramura noastră de activitate, producem cel mai util pentru viaţă, cu cât ne închidem mai mult în ocupaţia noastră şi judecăm în puritatea branşei, dispensaţi de a cunoaşte restul mare de viaţă, care rămâne în afara preocupărilor branşei. Închidem Biserica în zidurile ei şi decretăm religia ca o afacere particulară. Magistratura o trimitem la coduri, arta în focul ei de linii, culori şi armonii, morala o declarăm independentă, filozofia, ştiinţa, dreptul, literele, politica…toate nu au a se ocupa decât de ele însele. Şi doară acestea sunt creaţiile aceleiaşi vieţi unice, care au un sen unic, un curs unic! Cât de anormală este această situaţie sare în ochi"[11].

Ion Luca points out that this healthy style of life orientation is not at all foreign to the history of the Romanian Orthodoxy or to Romanian's history.

Emblematic for *expresia unitară a nevoilor, tendinţelor, a idealurilor, a zbuciumurilor, a vieţii integrale a poporului*[12] it is considered to be the Metropolitan Andrei Saguna, personality of an European vocation, whose birth bicentenary was marked in 2008 through the 67 anniversaries worldwide, by UNESCO, and whom was canonised by BOR last year.

"Poporul nostru a cunoscut şi practicat acest mod de a dirigui viaţa sa, şi aşa se explică trăinicia cu tot viforul care a bântuit istoria neamului românesc. (…) Un român, un mare român, care a înţeles gravitatea acestui adevăr, de care depinde bună îndrumarea unui popor, a fost Mitropolitul ardelean Andrei Şaguna. Organizaţia, pe care mintea profund intuitivă a acestui mare prelat a dat-o poporului român ortodox din Ardeal, nu ţinteşte decât ca întreaga activitate a poporului românesc, bisericească, şcolară, artistică, politică, economică, localizată în Biserică, să fie îndrumată prin preocuparea întregului popor, judecând lucrurile nu din punct de vedere unilateral, ci prin înţelegerea simultană a tuturor intereselor vieţii naţionale. Mitropolitul Şaguna a făcut astfel din Biserică o cetate de apărare naţională puternică, ce a luptat cu succesul ştiut împotriva politicii de deznaţionalizare dusă de guvernele maghiare"[13].

Orthodoxy, as doctrine and system of *viaţă din belşug*[14], is summed up within the ontological content of the ecclesial truth. Ion Luca proposes a special look upon *the life in Christ*, in other words, within the Church, this *trup tainic al lui Hristos*[15], alive and active in the world and history, as the unique known formula in order that "toţi românii să se întâlnească permanent pentru transfuziunea preocupărilor disparate şi transformarea lor în fiecare din noi într-o sinteză spirituală care să fie

[11] *Ibidem*, p. 14.
[12] *Ibidem*.
[13] *Ibidem*, p. 15.
[14] *** *Biblia*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti 1982, Ioan 10,10.
[15] *Ibidem*, Efeseni 4,15.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)

expresia intuiţiei integrale a vieţii naţionale (…). Formula este găsită: Biserica este singura care poate să realizeze opera de sinteză sufletească naţională (…) asigurând poporului nostru viaţă plină, tare, de-a pururi"[16].

Ion Luca, the deacon and the professor, offers us also through his essayistic the example of an intellectual with an acute sense of values, stunned by the Bolshevism's threat, and, equally, annoyed by the nervousness found in the war's aftermath, who understands to defend the Orthodoxy with sustainable arguments in their content, which are, so far, of maximum actuality today.

Bibliography

Anastasiu, Calin, *Condiţia filosofica a eseului*, în "Amfiteatru", 21, nr. 3, mar. 1987

Eliade, Mircea, *Eseul european şi eseul românesc*, în "Manuscriptum", 17, nr. 3, 1986

Frateanu, Vasile, *Estetica eseului*, în "Tribuna", XXVI, nr. 5, 4 feb. 1982

George, Al, *Eseul, un gen al maturităţii*, în "Luceafărul", nr. 45, 4.11.1972

Hristic, Jovan, *Formele literaturii moderne*, Editura Univers, Bucureşti, 1973

Lefter, Virgil, *Eseul diafan*, în "Luceafărul", apr. 28, nr. 16, 1999

Mihăilescu, Dan C., *Eseul cu mers de felină*, în "Dilema veche", dec 16-22, nr. 357, an. 7, 2010

Munteanu, George, *Eseul romanesc contemporan*, în "Forum", 24, nr. 10, oct. 1982

Mureşan, Vianu, *Sacerdoţiul lecturii*, în "Familia", 40, nov.-dec., nr. 11-12, 2004

Rusu, M. N, *Condiţia eseului*, în "Săptămâna", nr. 41, 12 oct. 1984

Vieru, Sorin, *Petrecerea de idei*, în "Amfiteatru", 21, nr. 9, sep. 1987

Zalis, Henri, *Actualitatea eseului*, în "România literară", 17, nr. 36, 6 sep., 1984

Tiutiucă, Dumitru, *Eseul, personalitatea unui gen*, Editura Junimea, Iaşi, 1979

Tiutiucă, Dumitru, *Eseul*, Editura Europlus, Galaţi, 2004

[16] Ion Luca, *Viaţa integrală*, Cartea Românească, S.A., Bucureşti, 1924, p. 15.

BDD-A184 © 2012 Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 18:30:12 UTC)